

7

Stemming Opneming bepalingen correctief referendum in Grondwet

Aan de orde is **de stemming** in verband met het **Voorstel van wet van het lid Van Raak houdende verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot opneming van bepalingen inzake het correctief referendum (35129)**.

(Zie vergadering van 19 januari 2021.)

De voorzitter:

Vervolgens stemmen we over het wetsvoorstel 35129 zelf, Voorstel van wet van het lid Van Raak houdende verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot opneming van bepalingen inzake het correctief referendum. Wenst een van de leden een stemverklaring af te leggen?

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer Ganzevoort.

De heer **Ganzevoort** (GroenLinks):

Voorzitter. Wij hebben ons uiterste best gedaan om dit, door amendering zo gehavende, wetsvoorstel te redden. We delen de intenties van de initiatiefnemer, maar constateren dat de uitkomstdrempel een effectief referendum zo goed als onmogelijk maakt. Nu onze reddingsoperatie is mislukt, kunnen we niet anders dan deze gemaltraiteerde patiënt doodverklaren. Wij hadden beter gewild. Daarom zal mijn fractie, met pijn in het hart, in grote meerderheid tegenstemmen. Voor ons lid Farah Karimi valt de afweging anders uit. Dat reflecteert onze positieve betrokkenheid bij referenduminitiatieven.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Ganzevoort. Dan kijk ik naar mevrouw Baay-Timmerman, namens 50PLUS.

Mevrouw **Baay-Timmerman** (50PLUS):

Dank voorzitter. 50PLUS heeft de motie van collega Ganzevoort over het vragen om een novelle in verband met de verlaging van de in het wetsvoorstel voorgestelde uitkomstdrempel niet voor niets ondertekend. Het behalen van de uitkomstdrempel is noodzakelijk om rechtskracht te geven aan de uitkomst van een gehouden correctief referendum, zodat het aangenomen wetsvoorstel daadwerkelijk vervalt. De motie is thans door deze Kamer verworpen. Mijn fractie is deswege gedwongen om een keuze te maken tussen twee kwaden: accepteren dat het instrument van een bindend correctief referendum gekoppeld is aan een te hoge uitkomstdrempel die in de praktijk qua uitvoering niet het resultaat oplevert waarvoor het bedoeld was, of accepteren dat, door tegen dit wetsvoorstel te stemmen, een termijn van vier jaar verloren gaat, voordat zich opnieuw een kans

voordoet om een bindend correctief referendum met een lagere uitkomstdrempel te realiseren.

Alles afwegende en in de overtuiging dat 50PLUS samen met andere fracties nadrukkelijk heeft gewezen op deze, in haar ogen, omissie in het wetsvoorstel zal mijn fractie met de nodige degout voor het wetsvoorstel stemmen.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Baay. De heer Koole van de Partij van de Arbeid.

De heer **Koole** (PvdA):

Voorzitter. De fractie van de Partij van de Arbeid is zeer voor een correctief wetgevingsreferendum. We hadden graag onze stem aan het oorspronkelijke wetsvoorstel gegeven. Maar het referendum is helaas kapot geamendeerd, zeggen alle geraadpleegde experts. Het is een fopspeen en het belooft iets wat niet kan worden waargemaakt. De veel te hoge uitkomstdrempel maakt het referendum in feite onmogelijk en getuigt bovendien van wantrouwen in de burgers. Het is daarmee een recept voor teleurstellingen geworden. Een verbetering van de referendumwet is nodig, maar dat kan niet met dit wetsvoorstel. Daarom stemmen wij tegen dit wetsvoorstel.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Koole. De heer Raven namens OSF.

De heer **Raven** (OSF):

Voorzitter. Wij kunnen vandaag historie schrijven. De fractie van de OSF wil daar graag aan meewerken. Ik heb vorige week in mijn bijdrage gezegd dat het nu een kwestie van knopen tellen is. Wij hebben de knopen geteld. Wij hebben niet voor de motie gestemd, maar stemmen wel voor dit wetsvoorstel.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Raven. Wenst een van de overige leden een stemverklaring af te leggen? De heer Otten, namens de Fractie-Otten.

De heer **Otten** (Fractie-Otten):

Voorzitter. Onze fractie is zeer voorstander van een correctief bindend referendum. Maar dan willen we wel graag de kiezer serieus nemen. Door — wat ik al noemde — het kille-ramendement van de ChristenUnie is de uitkomstdrempel naar alle standaarden veel te hoog geworden. Het is een recept voor teleurstelling bij de kiezer. Maar nu alle stemverklaringen gehoord hebbende en snel even gerekend hebbende, hebben wij gezien dat het aannemen van dit correctief bindend referendum nu van onze fractie afhangt. Met pijn in het hart, vanwege de hoge uitkomstdrempel, zullen wij toch voor dit wetsvoorstel stemmen.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Otten. Wenst een van de overige leden een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van Fractie-Otten, de SP, 50PLUS, de OSF, D66, de PvdD, de PVV, de Christen-Unie, FVD en Fractie-Van Pareren en het lid Karimi voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en de leden van de fracties van de SGP, het CDA, de VVD, GroenLinks, met uitzondering van het lid Karimi, en de PvdA ertegen, zodat het is aangenomen.

Daarmee zijn wij gekomen aan het einde van de stemmingen. Ik schors de vergadering voor enkele ogenblikken, zodat u de initiatiefnemer kunt feliciteren.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.